

UPPSALA
UNIVERSITET

YTTRANDE

2025-04-28 Dnr UFV 2025/514

Statens jordbruksverk

Box 256
751 05 Uppsala

Besöksadress
Dag Hammarskjölds väg 7

Handläggare
August Aronsson

Telefon
018-471 57 93

www.uu.se
August.aronsson@uu.se

Remiss gällande förslag till Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om försöksdjursverksamhet samt Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om djurförsöksetisk prövning

Uppsala universitet har anmodats lämna svar på denna remiss.

Nedanstående remissvar har utarbetats av en expertgrupp bestående av professor Olov Andersson, institutionen för molekylär cellbiologi, veterinär Anna Granlund, CFVUU, forskare Alfhild Grönblad, institutionen för farmaceutisk biovetenskap, centrumchef Joakim Holmdahl, CFVUU och professor Miklós Lipcsey, institutionen för kirurgiska vetenskaper. Fakultetshandläggare August Aronsson har tillhandahållit administrativt stöd.

Statens Jordbruksverk (SJV) har bett remissinstanserna att lämna sina remissvar via myndighetens elektroniska frågeformulär. Nedanstående yttrande är utformat för att uppfylla Uppsala universitets egna krav på beslutsunderlags utformning. Universitetets remissvar kommer att överlämnas till SJV i den form som efterfrågats, men innehållet kommer att vara likalydande.

Kort sammanfattning

Uppsala universitet tillstyrker i huvudsak befintliga förslag, dock med några viktiga undantag. Uppsala universitet anför vissa synpunkter på den korta svarstiden och SJV:s process att ta fram aktuella förslag.

Övergripande generella synpunkter

Uppsala universitet vill för det första anföra att svarstiden för remissen har varit alldeles för kort för universitetets inre beredningsordning, vilket har försvårat arbetet att ta fram ett högkvalitativt remissvar. Det kan antas att övriga lärosäten bland remissinstanserna har lidit av samma problem. Detta är beklagligt då remissen är av stort intresse för forskningen och det torde vara viktigt för SJV att inhämta så bra synpunkter från lärosätena som möjligt.

Remissförfarandet åsido så anser Uppsala universitet att SJV har gjort en berömvärd ansats att förenkla och förtydliga ett spretigt och komplicerat regelverk. Det är också positivt att man valt tillvägagångssättet med en referensgrupp av berörda intressenter. Givet detta torde det ha varit

YTTRANDE

2025-04-28

Dnr UFV 2025/514

naturligt att även inkludera ett forskningsperspektiv i referensgruppen, något som Uppsala universitet hoppas kommer att ske i framtiden (se nedan). Det hade också varit välkommet om SJV redovisade vilket genomslag referensgruppens synpunkter faktiskt har haft på den slutliga produkten, så att föreslagna ändringar ännu bättre kunde motiveras.

Uppsala universitet konstaterar att SJV har valt att inte behandla de delar i *Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd om försöksdjur* (SJVFS 2019:9) som rör etik, vilket heller inte närmare motiveras. Om dessa delar skulle behandlas i en framtida process kommer Uppsala universitet att välkomna om remisstiden är bättre tilltagen och forskningsperspektivet blir inkluderat i den eventuella referensgruppen.

Betydelsebärande ändringar

JBV anger i sin konsekvensanalys att flertalet ändringar är redaktionella. Uppsala anser att detta är en felaktig beskrivning, i de fall där tex. "bör" har bytts ut mot "ska" eller ordet "viss" har tagits bort. Detta är i själva verket betydelsebärande ändringar som kan få stora konsekvenser. Uppsala universitet anser att en adekvat konsekvensanalys måste göras av dessa ändringar, och föreslagna ändringar remitteras på nytt.

Delegering av etiska avgöranden

Delar av det aktuella förslaget tycks öppna för en utveckling där etiska avgöranden ska kunna delegeras från de djurförsöksetiska nämnderna till djurskyddsorganen vid lärosätena. Uppsala universitet avråder bestämt mot en sådan utveckling, vilken vore olycklig av flera skäl. Det vore rättsosäkert, då djurförsöksetiska avgöranden (frågor om att väga syfte mot lidande, att tillfoga djur skada och att tillföra djur främmande substanser) är starkt reglerade i lag och uppluckringar på detta område får inte ske utan att frågan noggrant har utretts av jurister. Det vore principiellt olämpligt, då etik är upp till lagstiftaren att utforma och inte de som själva utför djurförsöken. Djurskyddsorganens beslut härvidlag skulle få en lägre grad av legitimitet hos allmänheten och ge upphov till fler rättsliga tvister och ett försämrat debattklimat. Slutligen vore det resurskrävande och skulle lägga ytterligare en börda på slutanvändarna vilket inte vägs upp av den arbetsbesparande vinsten hos de djurförsöksetiska nämnderna.

Säkerhet och integritet

Uppsala universitet vill slutligen understryka att djurförsök är en säkerhetsklassad verksamhet och att detta bör vägleda alla överväganden när det gäller att tvinga tillståndsinnehavare att lämna ut personlig information. Se kommentar nedan till 2 kap 7 § 1 p.

Kommentarer och ändringsförslag

Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om försöksdjursverksamhet

2 kap, 6 och 7 §§

Uppsala universitet tillstyrker delvis förslaget.

Förslaget innebär att kravet på förhandsgodkännande tas bort, men att fler uppgifter som krävs i ansökan av godkännandet av försöksdjursanläggning läggs till. Det är oklart hur godkännandeprocessen kommer att se ut vilket gör det svårt att ta ställning till förslaget.

1 punkten: Uppsala universitet avstyrker att sökanden måste lämna ut sitt personnummer. Detta fyller inget syfte och främjar inte djurens välfärd eller samhället.

2 kap, 10 §

Uppsala universitet tillstyrker delvis förslaget.

Konsekvensanalysen: "Förslaget innebär att innehavare av ett godkännande av försöksdjursanläggning ska meddela Jordbruksverket om deras anläggning eller delar av anläggningen inte längre är i bruk." Det är oklart vad som avses med "inte längre är i bruk". En anläggning kan vara vilande i ett par år och därefter återupptas forskningen. Formuleringen är öppen för tolkning och skulle behöva förtydligas.

2 kap, 13 §

Uppsala universitet tillstyrker delvis förslaget.

Konsekvensanalysen: "Förslaget innebär att det ställs krav på att ansökan om etiskt godkännande av djurförsök ska innehålla namn och kontaktuppgifter till både *försöksdjursveterinären* och föreståndaren som godkänner att ansökan skickas till den regionala djurförsöksetiska nämnden." [kursiv tillagd] Detta förefaller vara ett skrivfel. Det är inte försöksdjursveterinären som godkänner att en ansökan skickas till den regionala djurförsöksetiska nämnden utan endast föreståndaren. Det står varken i gällande lagstiftning eller det nya lagförslaget att försöksdjursveterinär ska godkänna att ansökan skickas in till regional djurförsöksetisk nämnd. I SJV:s e-tjänst är det också bara föreståndaren som godkänner att försöksledaren kan skicka in ansökan.

3 kap, 1 och 5 §§

Uppsala universitet tillstyrker delvis förslaget.

Konsekvensanalysen: "Förslaget innebär att ansvarsfördelningen tydligt ska anges i den delegationsordning som nämns ovan om det finns fler än en föreståndare inom försöksdjursverksamheten. (...) Förslaget innebär att ansvarsfördelningen tydligt ska anges i den delegationsordning som nämns

ovan om det finns fler än en försöksdjursveterinär inom försöksdjursverksamheten."

Det är bra att det finns en tydlighet, men den här föreskriften kan dock tolkas som att SJV reglerar utformningen av universitetets delegationsordning, vilket är problematiskt.

3 kap, 3 § punkt 6

Uppsala universitet tillstyrker förslaget.

Konsekvensanalysen: "Förslaget innebär att föreståndaren ska återrapporera all information som tillståndshavaren behöver för att säkerställa att verksamheten följer gällande lagstiftning så att tillståndshavaren kan vidta åtgärder vid bristande efterlevnad." Detta kräver tydliga rutiner men torde i övrigt vara oproblemiskt.

3 kap, 8 § punkt 2 och 3

Uppsala universitet tillstyrker delvis förslaget.

Konsekvensanalysen: "Förslaget innebär ett förtydligande om att det är försöksledaren som ska säkerställa att personalen som arbetar enligt försöksledarens etiska godkännande av djurförsök har den utbildning och kompetens som lagstiftningen kräver. (...) Förslaget innebär ett förtydligande om att det är försöksledaren som ska säkerställa att personalen som arbetar under försöksledarens etiska godkännande av djurförsök fortlöpande vidareutbildas. "

Här är det oklart vad som faktiskt räknas som "personal som arbetar enligt försöksledarens etiska godkännande". Räknas även ordinarie djurpersonal som arbetar på djuravdelningen in i detta? I så fall anser Uppsala universitet att ändringen är problematisk då det är svårt för de enskilda försöksledarna att ha ansvar för detta.

5 kap 6 § punkt 1.

Uppsala universitet tillstyrker inte förslaget.

Konsekvensutredningen: "Förslaget innebär att formuleringen i paragrafen ändras från 'inte riskerar att inverka negativt på försöksdjurens välfärd' till 'inte riskerar att försöksdjuren utsätts för ett ökat lidande'."

Uppsala universitet avstyrker denna ändring. Den föreslagna ändringen kan påverka djurskyddsorganets arbete med ändringsansökningar och öppna upp för att ändringsansökningar som medför påverkan på djurens välfärd godkänns av djurskyddsorganet vilket därmed ökar risken för negativ påverkan på djuren. Bedömningar som kommer att göras till grund av detta kan komma att ifrågasättas av allmänheten i högre grad.

10 kap. 5 § Avlivning av försöksdjur

Uppsala universitet tillstyrker förslaget.

*13 kap, 3 §****Uppsala universitet tillstyrker delvis förslaget.***

Konsekvensutredningen: "Förtydligande om när journalföring under ett djurförsök ska ske. Journal ska föras så att det går att identifiera vilket moment i det etiska godkännandet av djurförsök som utförts. Journalanteckningen ska göras i direkt anslutning till utförandet av åtgärden."

Denna skrivelse kan vara problematisk beroende på hur den tolkas. Det kan av praktiska skäl vara svårt att genomföra en journalanteckning i direkt samband med utförandet, tex om många djur hanteras samtidigt eller om flera åtgärder behöver genomföras efter varandra tex under en hel dag. Om skrivningen kan tolkas som att om en journalanteckning skrivs samma dag som åtgärden är det mer rimligt. Den ställer dock högre krav på försöksledaren vad gäller att formulera en journalanteckning om det etiska tillståndet är omfattande, med många olika grupper och åtgärder, och det ska gå att identifiera vilket moment i det etiska godkännandet som utförts.

*25 kap. 18 §****Uppsala universitet tillstyrker inte förslaget.***

Uppsala universitet avstyrker förslaget. Både undvikande av individuellt hållande och att inte hålla vuxna zebrafiskar i mindre än 1 liters vattenvolym under längre period görs redan i dag enligt praxis, dock kan det finnas exempel på när ett sådant handhavande kan vara nödvändigt (såsom under avel, observation och genotypning).

Förslag till Föreskrifter och allmänna råd om djurförsöksetisk prövning*2 kap, 5 §****Uppsala universitet tillstyrker inte förslaget.***

Konsekvensutredningen: "Förslaget innebär att kravet på att nämnderna ska kontrollera att det finns ett relevant verksamhetstillstånd tas bort."

Uppsala universitet avstyrker förslaget. Förslaget kommer inte att leda till någon administrativ vinst. Konsekvensanalysens uppskattning om att denna kontroll tar 15 minuter i anspråk per ansökan är felaktig, det rör sig snarare om en minut.

*2 kap. 8§****Uppsala universitet tillstyrker inte förslaget.***

Konsekvensutredningen: "Förslaget innebär att kravet på att kontrollmyndigheten ska meddelas tid, har rätt att närvara och yttra sig vid nämndernas sammanträden har tagits bort."

UPPSALA
UNIVERSITET

YTTRANDE

2025-04-28

Dnr UFV 2025/514

Uppsala universitet avstyrker förslaget. Det finns ett starkt värde i att kontrollmyndigheten (i de flesta fall Länsstyrelsen) är representerad. Kontrollmyndigheten kan bidra med sakkunskap och information och på sätt underlätta nämndens arbete. Uppsala djurförsöksetiska nämnd uppskattar när kontrollmyndighetens representant deltar på nämndens möten och finns tillgänglig för tex. frågor som uppstår. Att detta skulle kunna användas för att ifrågasätta kontrollmyndighetens opartiskhet är inte en rimlig slutsats.

2 kap 10§

Uppsala universitet tillstyrker inte förslaget.

Konsekvensutredningen: "Förslaget innebär att kravet på att skicka en kopia av protokollet som förs vid nämndens sammanträden har tagits bort för samtliga förutom att protokollet ska skickas till Jordbruksverket."

Uppsala universitet avstyrker förslaget. Protokollet utgör en informationskälla som kommer att saknas. Tillståndshavare kommer bara få kopior på beslut om etiska godkännande som de berörs av.